

Rekonstrukce Strahovské knihovny. Restaurování Filosofického sálu

Projekt je realizován za podpory

Finančních mechanismů EHP/Norska a grantu Magistrátu hl. města Prahy.

Tisková zpráva

V Praze dne 13.7.2009

Dnešním dnem byly přímo v prostorách Filosofického sálu zahájeny hlavní práce na projektu, který je rozvržen na období únor 2009 – prosinec 2010. Končí tím první etapa, která zahrnovala přípravu projektu, plánování a zajištění technických a uměleckých potřeb, pomůcek a dokumentů.

Cílem projektu je obnova kulturního dědictví s nadnárodním významem – Strahovské knihovny, která je součástí komplexu Strahovského kláštera pocházejícího ze 12. století. Záměrem projektu je restaurování Filosofického sálu - obnova mobiliáře knihovny, restaurování nástrojných malby a kazetové podlahy, které se nachází ve Strahovské knihovně. Sál o půdorysu 32 x 10 m a 14 m vysoký s téměř 50 000 svazků bude po vstupním technologickém průzkumu restaurován, dojde k odstranění nevhodných přemalby a úprav z padesátých let 20. století.

Projekt „Rekonstrukce Strahovské knihovny. Restaurování Filosofického sálu“, je součástí celkového záměru "Rekonstrukce Strahovské knihovny". Časově navazuje na projekt opravy střech nad oběma sály (Filosofický a Teologický) Strahovské knihovny financovaný z vlastních zdrojů řádu a částečně z dotace Ministerstva kultury.

Strahovská knihovna je určena pro kulturní, badatelské a literární účely. Pro badatele je zde studovna, která bezplatně poskytuje své služby. Stejně tak je častým cílem návštěv tuzemských a zahraničních turistů. Ročně navštíví objekt Strahovské knihovny včetně kulturních, společenských a vzdělávacích akcí přibližně 250 000 osob. Vzhledem k obrovskému zájmu o tuto památku i v dnešní době se po provedení restaurátorských prací dá předpokládat zvýšený zájem.

Filosofický sál

Opat Václav Mayer se rozhodl v poslední čtvrtině 18. století vybudovat pro četné přírůstky knihovny nové knihovní prostory. Na místě původní sýpky nechal pro tento účel vystavět Filosofický sál. Tento sál byl vybudován Janem Ignácem Palliardim, naturalizovaným italským architektem. Průčelí bylo vybudováno již v roce 1783, interiér z ořechového dřeva byl převezen ze zrušeného premonstrátského kláštera v Louce u Znojma. Rozměry budoucího sálu byly přizpůsobeny rozměrům polic. Interiér byl instalován v letech 1794 – 1797 jeho původním autorem Janem Lahoferem z Tasovic a upraven do raně klasicistní podoby. Udivující rozměry sálů (délka 32m, šířka 10m a výška 14m) jsou umocněny monumentální nástrojnou malbou, kterou vytvořil vídeňský malíř Franz Anton Maulbertsch.

Na restaurování nástropní malby byl zpracován orientační restaurátorský průzkum. Úkolem tohoto průzkumu bylo potvrdit či vyvrátit existenci přemaleb, určit jejich rozsah a doporučit optimální postup restaurátorských prací. Malbu pokrývá běžná vrstva povrchových nečistot, barevná vrstva se místy lehce, šupinkovitě loupe. Povrch stropu je rozsáhle, především ve střední partii, protkán souvislou sítí jemných, neotevřených trhlin. Středem stropu probíhají podélné, otevřené hlubší trhliny a i několik příčných. Některé trhliny byly v minulosti tmeleny a jejich okolí překrývají rozsáhlejší přemalby, které se vyznačují špinavou kalnou barevností. Nejrozsáhlejší přemalby jsou v ploše nebe, včetně oblaků, v paprscích svatozáří, ale postihly i andělky a hlavičky v těchto partiích. Po odstranění přemaleb se vrátí malbě vzdušnost a hloubka.

Na restaurování dřevěných prvků (podlahy) a knihovnických skříní byl zpracován předběžný restaurátorský průzkum, ve kterém je popsáno vybavení sálu, které bylo na současné místo převezeno z premonstrátského kláštera v Louce u Znojma. Kolem celého sálu je ve výšce cca 8 m vystaven ochoz, přístupný po dvou točitých dřevěných schodištích. Všechny stěny a prostory mezi okny jsou obloženy knihovnicemi dosahujícími až k ochozu (cca 8m), nad ochozem je další řada knihoven (vysokých cca 4 m), dosahujících až ke klenbě s malbou. Celá konstrukce ochozu a jednotlivé knihovny jsou zdobeny bohatými zlacenými řezbami. Podlaha je pokryta čtvercovými parketovými kazetami. V čele sálu nad ochozem jsou velké zlacené sochy andělů. Restaurování kazetové podlahy bude zahrnovat demontáž podlahy, sanaci podkladů, výměnu částí a restaurování stávající kazetové vrstvy. Restaurování knihovnických skříní zahrne očištění, odstranění nevhodných povrchových úprav, doplnění chybějících částí, opravu mechanických zařízení, opravu zlacení, doplnění kovových částí, repasi schodiště a restaurování a zlacení táflování, restaurování andělů.

Stěhování, zabezpečení, uskladnění knih zahrnuje práci s téměř 50.000 svazků z 16. – 20 století, jejich vynětí, uložení do přepravních boxů, transport, uskladnění a opětovné uložení.

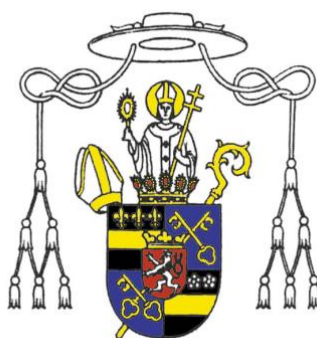
Po dobu restaurátorských prací bude areál Strahovského kláštera včetně knihovny a obrazárny přístupný veřejnosti ve stejném rozsahu jako v době před rekonstrukcí. Pro badatelské účely bude studovna Strahovské knihovny přístupná v době jako před započatím rekonstrukce, kromě období stěhování knihovního fondu. Informace o otevírací době jsou na internetových stránkách kláštera.

Základní faktografii a údaje najdete v příloze této tiskové zprávy

Jan Stolar
Manažer publicity projektu

jan.stolar@strahovskyclaster.cz

605 221 093

Rekonstrukce Strahovské knihovny. Restaurování Filosofického sálu

Projekt je realizován za podpory

Finančních mechanismů EHP/Norska a grantu Magistrátu hl. města Prahy.

Fakta, informace a zajímavosti

Realizací projektu vzniknou následující výstupy:

500m² zrestaurované nástropní malby (*více než 3volejbalová hřiště*)

400m² zrestaurované parketové podlahy (*2 tenisové kurty*)

900m² restaurovaných knihovnických skříní (*třetina hokejového kluziště*)

Realizátor: Královská kanonie premonstrátů na Strahově

Partner projektu: Národní archiv ČR

Celkové oprávněné náklady: 1 873 430 EUR:

Grant Finančních mechanismů EHP/Norsko: 1 592 415 EUR,

Grant z Magistrátu hl. m. Prahy pro letošní rok bude činit 5 mil Kč.

Dodavatelé:

GEMA ART GROUP a.s., Praha (restaurátorské práce, stěhování knih)

KOVO Benešov nad Ploučnicí (výroba, pořízení a montáž kovových boxů)

Řád premonstrátů

byl založen v roce 1121 sv. Norbertem z Xanten v lokalitě Prémontré v diecézi Laon (Francie). Řád byl a dodnes je svazkem samosprávných klášterů. Jeho nejvyšší autoritou je generální kapitula, které předsedá generální opat. **Hlavní současné aktivity:** Pastorační činnost v rámci svěřených farnostech, výchovná činnost - práce na školách středních a vyšších stupňů, rozvoj kulturní a vědecké činnosti. Pořádání kulturně společenských aktivit v rámci Strahovské knihovny a obrazárny.

Pro zajištění manipulace s fondy bylo třeba vyvinout, objednat a zhotovit bedny **(kovové boxy, palety):**

- vnitřní rozměr: 1550 x 600 x 600 cm

- nosnost: 800 kg

- počet: 400 ks

Finanční mechanismus EHP a Norska

V květnu 2004 založily tři nečlenské státy EU - Island, Knížectví Lichtenštejnsko a Norské království –program „Finanční mechanismus Evropského hospodářského prostoru“. Norské království založilo i vlastní, „Norský finanční mechanismus“.

Na základě Finančních mechanismů se státy EHP/Norsko zavazují přispívat ekonomicky slabším zemím v Evropském hospodářském prostoru (tj. deseti novým členským státům Evropské unie, a dále Španělsku, Portugalsku a Řecku), a to poskytováním grantů na investiční a rozvojové projekty v rámci vymezených prioritních oblastí:

- Uchovávání evropského kulturního dědictví
- Ochrana životního prostředí
- Rozvoj lidských zdrojů
- Zdravotnictví a péče o dítě
- Podpora udržitelného rozvoje
- Vědecký výzkum a vývoj

Program tzv. „Finanční mechanismus EHP a Norska“ (zkrácené „FM EHP/Norsko“) je grantový systém udělující nevratné dotace projektům, které ve veřejné soutěži (formou předkládání projektů v rámci tzv. Výzev“) získají kladné hodnocení, jsou doporučeny Ministerstvem financí ČR, sektorovými ministerstvy ČR a jsou schváleny řídicími orgány (Kancelář Finančních mechanismů, Ministerstvo zahraničních věcí Norského království).

Funkci *Národního kontaktního místa* - NKM (National Focal Point) zabezpečuje Ministerstvo financí ČR. Z tohoto je celkově zodpovědné za řízení aktivit Finančních mechanismů EHP/Norska v České republice.

Prostřednictvím FM EHP/Norsko je možné poskytovat českým subjektům granty na investiční a rozvojové projekty v prioritních oblastech, mezi něž patří např. ochrana a obnova kulturního dědictví, ochrana životního prostředí, podpora soudnictví.

Další informace vč. např. seznamu podpořených projektů v ČR najdete mj. na http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xsl/fm_norska.html

Kontakty

Ministerstvo financí
Centrum pro zahraniční pomoc
Letenská 15, 118 10 Praha 1

Velvyslanectví Norského království
Hellichova 1
118 00 Praha 1